

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 98/97

Ústavný súd Slovenskej republiky v Košiciach na neverejnom zasadnutí senátu konanom 18. decembra 1997 predbežne prerokoval podnet Ing. J. O., bytom K., vo veci porušenia jeho základného práva vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 prvej vety Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 6 ods. 1 prvej vety Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd konaním Okresného súdu v Rimavskej Sobote vo veci sp. zn. 2 T 78/94, jeho rozsudkom č.k. 2 T 78/94-216 zo 7. septembra 1995, konaním Krajského súdu v Banskej Bystrici vo veci 2 T 78/94 a Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky neprijatím jeho podnetu na podanie sťažnosti pre porušenie zákona vo veci 2 T 78/94, a takto

r o z h o d o l :

Podnet Ing. J. O. **o d m i e t a** pre zjavnú neopodstatnenosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky v Košiciach (ďalej len „ústavný súd“) bolo 14. februára 1997 doručené podanie Ing. J. O., v ktorom uviedol: „Na základe Ústavy SR, čl. 130 ods. 3 podávam podnet pre porušenie práv garantované čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ľudských právach a príslušnými ustanoveniami Ústavy SR,

a tým, že Okresný súd v Rimavskej Sobote, Krajský súd v Banskej Bystrici a Prokuratúra v mojej veci nerešpektovali ľudské práva“.

Z obsahu podania a z priložených listinných dôkazov na obsah tvrdení v ňom uvedených, ústavný súd zistil, že okresný prokurátor v Dolnom Kubíne podal na Okresný súd v Dolnom Kubíne obžalobu na obvineného Ing. J. O. pre trestný čin ohovárania a trestný čin krivého obvinenia; vec sa na tomto súde viedla pod sp. zn. 3 T 69/94. Na základe námietky zaujatosti uplatnenej obvineným, Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením 7 Nt 86/93 zo 14. septembra 1993 rozhodol o prikázaní veci na konanie a rozhodnutie Okresnému súdu v Rimavskej Sobote. Tento súd uznesením 2 T 127/1993 z 8. decembra 1993 vrátil trestnú vec Ing. J. O. prokurátorovi na došetrenie. Po došetrení a vrátení veci na konanie Okresnému súdu v Rimavskej Sobote predseda senátu, ktorý mal o veci rozhodovať, nariadil predbežné prejednanie, na základe okolností odôvodňujúcich zastavenie trestného stíhania, k čomu aj došlo uznesením č. k. 2 T 78/94-124 z 28. júna 1994. Na základe sťažnosti podanej okresným prokurátorom, krajský súd zrušil uznesenie okresného súdu a prikázal, aby vec prejednal na hlavnom pojednávaní. Okresný súd v Rimavskej Sobote znovu konal a rozsudkom č. k. 2 T 78/94-181 z 9. mája 1995 obžalovaného spod obžaloby oslobodil. Na základe podaného odvolania krajský súd uznesením sp. zn. 5 To 456/95 z 28. júna 1995 zrušil napadnutý rozsudok s tým, aby vec prejednal v inom zložení senátu. Okresný súd v Rimavskej Sobote rozsudkom č. k. 2 T 78/94-216 zo 7. septembra 1995 rozhodol o vine a treste Ing. J. O. Tento proti nemu podal odvolanie, ktoré však Krajský súd v Banskej Bystrici zamietol uznesením č. 5 To 746/95 z 22. novembra 1995. Proti rozsudku Okresného súdu v Rimavskej Sobote č. k. 2 T 78/94-216 zo 7. septembra 1995 v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 5 To 746/95 z 22. novembra 1995 podal Ing. J. O. 2. januára 1996 generálnemu prokurátorovi Slovenskej republiky podnet na podanie sťažnosti pre porušenie zákona. Tento podnet niekoľkokrát opakoval, avšak bez úspechu.

Toto konanie a rozhodnutie označených súdov a prokuratúry namietal ako protiústavné, tak aj rozporné s čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv

a základných slobôd (Oznámenie Federálneho ministerstva zahraničných vecí Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky publikované pod č. 209 v čiastke č. 41 Zbierky zákonov Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky z roku 1992; ďalej len „Dohovor“). Poukazoval najmä na rozdielnosť spôsobu posúdenia a vyhodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdmi, čo sa prejavilo aj v diametrálne odlišných rozhodnutiach v tej istej trestnej veci. Rovnako neakceptovanie ním predložených dôkazov v konaní o predmetnej veci súdmi (čím dôvodil v podnete na podanie sťažnosti pre porušenie zákona) zo strany Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky považoval za porušenie „príslušných“ ustanovení Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a označeného článku Dohovoru.

V sprievodnom liste k svojmu podaniu, ako aj v liste zo 6. októbra 1997 žiadal, aby mu bolo umožnené okolnosti prípadu osobne ústavnému súdu bližšie ozrejmiť ešte pred predbežným prerokovaním podania ústavným súdom.

Informatívny výsluch Ing. J. O. sa uskutočnil 18. novembra 1997 na Ústavnom súde Slovenskej republiky v Košiciach. Aj tento výsluch potvrdil, že porušenie svojich základných práv upravených v ústave a Dohovore vidí v nesprávnom posúdení a vyhodnotení ním navrhnutých dôkazov. Do zápisnice z informatívneho výsluchu uviedol, že nespravodlivosť súdneho rozhodnutia 2 T 78/94 (tohoto, proti ktorému podnet smeruje) chápe v tom zmysle, že druhýkrát bol odsúdený za to, za čo bol v konaní v rovnakej veci oslobodený, teda, že vyhodnotenie dôkazov, ktoré uviedol, boli rôzne. Trval na konaní pred ústavným súdom v jeho veci z dôvodov, že súdy odlišne hodnotili výsledky vykonaného dokazovania, a tým porušili jeho práva.

Z obsahu podania i z priložených listinných dôkazov ústavný súd zistil, že ide o podnet, v ktorom jeho pisateľ (ďalej len „navrhovateľ“) namietal porušenie svojho základného práva vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 prvej vety ústavy, a to v spojení s čl. 6 ods. 1 prvou vetou Dohovoru, podľa ktorého každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne, v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý

rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

II.

Ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) poskytuje túto ochranu právam upraveným v ústave a to v rozsahu svojej príslušnosti upravenej v čl. 125 až 129 a čl. 130 ods. 3 ústavy.

Z citovaných článkov vyplýva, že ústavný súd nie je oprávnený vo všeobecnosti preskúmať správnosť konania a rozhodovania všeobecných súdov, pretože nepatrí do systému všeobecného súdnictva, a nie je teda týmto súdom nadriadený. Inými slovami nie je v jeho právomoci zaoberať sa porušením práv fyzických alebo právnických osôb chránených trestným právom a Trestným poriadkom. Na druhej strane však z ustanovení druhej hlavy siedmeho oddielu ústavy je zrejmé, že z konania o podnete pred ústavným súdom nie je možné zásadne vylúčiť preskúmanie postupu všeobecných súdov a ani ich rozhodnutí, ak v ich dôsledku došlo k porušeniu základného práva alebo slobody fyzickej alebo právnickej osoby, ako účastníka konania, a pokiaľ týmto právam a slobodám neposkytuje účinnú právnu ochranu iný orgán Slovenskej republiky.

Navrhovateľ namietal, že proces pred všetkými orgánmi, ktoré boli na rozhodovaní o tejto veci zainteresované i rozsudok Okresného súdu v Rimavskej Sobote 2 T 78/94-216 zo 7. septembra 1994 boli „nespravodlivé“, lebo tieto orgány ním navrhnuté dôkazy na preukázanie jeho tvrdení v konaní pred nimi správne nevyhodnotili, t.j. nevyhodnotili ich na prospech navrhovateľa tak, aby nebol uznaný vinným a v dôsledku toho nebol ani odsúdený a potrestaný.

Ustanovenia druhej hlavy siedmeho oddielu ústavy, upravujúce ústavnoprosesné princípy konania pred všeobecnými súdmi a inými orgánmi poskytujúcimi súdnu a inú právnu ochranu základným právam a slobodám fyzických a právnických osôb z nich vyplývajúcich, neupravujú *expressis verbis* právo na

„spravodlivé“ prejednanie veci, tak ako to ustanovuje čl. 6 ods. 1 prvá veta Dohovoru.

Z názvu i obsahu podania vyplýva, že navrhovateľ Ing. J. O. požiadal ústavný súd, aby v konaní o podnete podľa čl. 130 ods. 3 ústavy vyslovil porušenie jeho základného práva upraveného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru.

Vychádzajúc zo svojej už stabilizovanej judikatúry ústavný súd v konaní o podnetoch je oprávnený zaoberať sa porušením základných práv a slobôd fyzických a právnických osôb upravených v druhej hlave ústavy. Porušením ľudských práv a základných slobôd upravených v medzinárodných zmluvách (a takou je aj Dohovor) je ústavný súd oprávnený zaoberať sa len vtedy, keď zistil, že je splnená podmienka pre ich uplatnenie upravená v čl. 11 ústavy. Táto ústavná podmienka spočíva v tom, že medzinárodná zmluva o ľudských právach a základných slobodách, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, zabezpečuje väčší rozsah základných práv a slobôd.

Porovnávajúc čl. 6 ods. 1 prvú vetu Dohovoru s čl. 46 až 50 ústavy a s osobitným zreteľom na petit návrhu, v ktorom namietal porušenie svojho základného práva postupom (príp. rozhodnutím) označených všeobecných súdov a prokuratúry pri vyhodnocovaní ním navrhnutých dôkazov ústavný súd pri predbežnom prerokovaní podnetu dospel k záveru, že nie je splnená ústavná podmienka na uplatnenie citovaného ustanovenia Dohovoru upravená v čl. 11 ústavy. Ustanovenie čl. 6 ods. 1 Dohovoru totiž neupravuje „väčší rozsah“ základného práva, porušenie ktorého navrhovateľ namietal, než ho (rozsah) upravuje ústava.

Zo základných práv upravených v čl. 46 až 50 ústavy v prípade podnetu Ing. J. O. prichádzalo do úvahy základné právo každého účastníka vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

Spravodlivé prejednanie veci pred nezávislými a nestrannými súdmi sa však prejavuje vo viacerých právach, ktoré na prospech účastníka konania pred

všeobecnými súdmi ústava upravuje. Takým je aj základné právo každého môcť sa vyjadriť ku všetkým vykonaným dôkazom (čl. 48 ods. 2 prvá veta ústavy). Výklad tohto ustanovenia predpokladá, že v každom štádiu konania vo veci, v ktorom súd vykonal dôkaz, je povinný účastníkovi konania umožniť, aby sa k nemu mohol vyjadriť. Obsahom základného práva vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 prvej vety ústavy však nemožno považovať povinnosť súdu vykonať dôkazy označené účastníkom konania. Rovnako obsahom tohto základného práva nie je ani právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia súdu tých dôkazov, ktoré on sám navrhol; inými slovami, súd nie je povinný (nemá povinnosť) vyhodnotiť dôkaz navrhnutý účastníkom spôsobom, ktorý on navrhol.

Konanie a rozhodovanie všeobecných súdov v tej istej veci, ale aj toho istého súdu v rôznom zložení (iný samosudca, iný senát), ktoré je odlišné (rozdielne) v merite veci, a ku ktorému dospeli po vyhodnotení dôkazov navrhnutých účastníkom konania, vyplýva z ústavného princípu nezávislosti a nestrannosti súdu. Z rozdielneho postupu v konaní a z odlišného rozhodnutia súdu v merite veci, ku ktorému tento súd dospel iným spôsobom a dôsledkom vyhodnotených dôkazov nemožno bez ďalšieho usudzovať (konštatovať), že bolo porušené základné právo účastníka konania vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom.

Posúdenie podnetu na podanie sťažnosti pre porušenie zákona generálnym prokurátorom, ktorý mu niekoľkokrát doručil navrhovateľ, je výlučne v právomoci tohoto orgánu. Tento orgán posudzuje aj dôkazy, ktoré pisateľ takéhoto podnetu na dôkaz svojich tvrdení uvádza, a to bez toho, aby sa on sám mohol k nim vyjadriť. Inými slovami Generálna prokuratúra Slovenskej republiky (príp. generálny prokurátor) nie je orgánom, pred ktorým sa dôkazy na tvrdenia pisateľa podnetu na podanie sťažnosti pre porušenie zákona vyhodnocujú, ale tento orgán berie do úvahy dôvody, pre ktoré má byť tento podnet akceptovaný, čo nedáva právo pisateľovi takéhoto podnetu na vyjadrenie k posúdeniu ním uvedených dôvodov a priložených dôkazov generálnym prokurátorom (príp. generálnou prokuratúrou).

S ohľadom na uvedené je zrejmé, že namietané konanie všeobecných súdov a generálnej prokuratúry nemohlo porušiť základné právo navrhovateľa Ing. J. O., pretože vecne nesúvisí s obsahom základného práva, porušenia ktorého sa navrhovateľ domáhal. Z rovnakého dôvodu nemohlo byť porušené ani jeho právo na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety Dohovoru.

Ústavný súd zistil, že neexistuje priama príčinná súvislosť medzi namietaným postupom hodnotenia dôkazov navrhovateľa Ing. J. O. Okresným súdom v Rimavskej Sobote, jeho rozsudkom zo 7. septembra 1994, Krajským súdom v Banskej Bystrici i Generálnou prokuratúrou Slovenskej republiky vo veci sp. zn. 2 T 78/94 a jeho právom na vyjadrenie sa ku všetkým vykonaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 prvej vety ústavy, porušenie ktorého namietal.

Z tohoto dôvodu ústavný súd podnet odmietol ako zjavne neopodstatnený.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. decembra 1997